

Sygn. akt VI RCa 58/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Zofia Rutkowska (spr.)

Sędziowie: SO Aneta Szwedowska

SR del do SO Arkadiusz Rokicki

protokolant: starszy sekretarz sądowy Sylwia Łastowska

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2017 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Z. G.**

przeciwko **małoletniej A. G. (1)** reprezentowanej przez matkę A. S.

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego lub o obniżenie alimentów

oraz z powództwa wzajemnego **małoletniej A. G. (1)** reprezentowanej przez matkę A. S.

przeciwko **Z. G.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji powoda-pozwanego wzajemnego

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 22 grudnia 2016 roku

sygn. akt III RC 645/16

oddala apelację.

Sygn. akt: VI RCa 58/17

UZASADNIENIE

Z. G. wniósł o uchylenie obowiązku alimentacyjnego orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 20 grudnia 2004 r. w sprawie sygn. akt III RC 1649/03 zasadzającego od niego na rzecz córki A. G. (1) alimenty w wysokości 300 zł miesięcznie.

Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, że w związku z sytuacją rodzinną w 2008 r. musiał zrezygnować z pracy jako muzyk i zająć się matką jego kolejnych synów. Do 2013 roku przebywał z nimi za granicą i nie pracował. Utrzymywał się z pomocy społecznej. Obecnie mieszka w P., jednak nie może znaleźć zatrudnienia. Otrzymuje zasiłek stały z MOPS w wysokości 604 zł. Przeciwko niemu toczy się postępowanie o zapłatę z tytułu zaległych opłat eksploatacyjnych.

Wskazał, że nie jest w stanie realizować obowiązku alimentacyjnego w dotychczasowej wysokości bez uszczerbku dla swojego utrzymania.

Pismem z dnia 3 października 2016 r. powód zmodyfikował powództwo i wniósł o ewentualne obniżenie należnych od niego na rzecz córki alimentów do kwoty 50 zł miesięcznie jeśli Sąd nie uwzględni jego podstawowego żądania.

Matka małoletniej pozwanej A. S., działając w jej imieniu wniosła o oddalenie powództwa. Jednocześnie wniosła powództwo wzajemne żądając podwyższenia alimentów od Z. G. na rzecz małoletniej A. G. (1) do kwoty 500 zł miesięcznie, poczynając od 1 listopada 2016 r. wraz z ustawowymi odsetkami oraz o zasądzenie od powoda na rzecz małoletniej pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych. Argumentując swoje stanowisko podała, że małoletnia powódka ma obecnie (...), uczęszcza do (...) klasy (...) oraz do (...) klasy (...) Szkoły (...). Małoletnia zamierza kontynuować naukę w liceum oraz w szkole (...) Matka powódki podała, że powód nie uczestniczy w życiu córki i nagminnie uchyla się od płacenia alimentów. Kwota zasądzonych alimentów nie zmieniła się od 2004 roku. Podała, że ona pracuje na umowę na czas określony oraz korzysta z pomocy społecznej. Podejmuje prace dorywcze. Wskazała, że podwyższone alimenty pozwoliłyby np. na zakup córce instrumentu, ponieważ obecnie gra na wypożyczonym. Co do powoda podała, że z jej informacji nie wynika, żeby sytuacja powoda była tak zła, wręcz przeciwnie powód jest nadal aktywny zawodowo.

Sąd Rejonowy ustalił, że małoletnia A. G. (1), ur. (...) jest córką A. S. i Z. G.. Rodzice pozostawali w nieformalnym związku.

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2004 r. w sprawie sygn. akt III RC 1649/03 Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od Z. G. na rzecz małoletniej A. G. (1) alimenty w kwocie po 300 zł miesięcznie, poczynając od 1 października 2003 r.

W tamtym czasie Z. G. pracował jako (...) – grał na gitarze basowej i śpiewał w zespole (...). Brał udział w sesjach i koncertach na podstawie umów zlecenia – średnio 3-5 razy w miesiącu. Za każdą sesję uzyskiwał wynagrodzenie w granicach od 100 do 900 zł. Za udział w koncercie w dniu 21 maja 2004 r. otrzymał wynagrodzenie w wysokości 2 000 zł brutto. Pozwany równocześnie zarejestrowany był jako bezrobotny. Mieszkał sam we własnym mieszkaniu, za które opłaty wynosiły: czynsz ok. 153 zł, energia ok. 30 zł, gaz ok. 15 zł, opłata za telefon – ponad 200 zł. Z tytułu opłat mieszkaniowych miał zadłużenie w wysokości 798,04 zł. Zadłużał się także u osób prywatnych. Pozwany miał syna, który wówczas studiował na (...).

Małoletnia A. G. (1) w chwili orzekania o dotychczasowych alimentach miała (...) lata i mieszkała z matką w O.. Uczęszczała do przedszkola, za które miesięczne opłaty wynosiły ok. 230 zł oraz opłata roczna w kwocie 140 zł. Małoletnia cierpiała na alergię i była leczona farmakologicznie. Miała także stwierdzoną koślawość kolan.

Matka małoletniej A. S. od 1 listopada 2002 r. do 31 sierpnia 2004 r. przebywała na urlopie wychowawczym i otrzymywała zasiłek w wysokości 505,80 zł. Była zatrudniona w (...) w G.-W.. Od 1 października 2003 r. była zatrudniona na czas nieokreślony w (...) Szkole (...) jako wykładowca z wynagrodzeniem ok. 1075 zł brutto. Ponadto pracowała w wymiarze ¼ etatu na stanowisku (...) w (...) Sp. z o.o. w O. z wynagrodzeniem 206 zł brutto. Otrzymywała zasiłek rodzinny w kwocie 213 zł miesięcznie. Wraz z córką mieszkała w mieszkaniu spółdzielczym własnościowym. Opłaty wynosiły: czynsz 335 zł, gaz -45 zł, energia ok. 30 zł, telefon- 150 zł.

Obecnie Z. G. nadal mieszka sam we własnym mieszkaniu. Miesięcznie płaci tytułem czynszu kwotę 246 zł, o za prąd co dwa miesiące- 90-110 zł. Nie płaci za wodę i z tego tytułu prowadzone jest przeciwko niemu postępowanie o zapłatę. Powód ma jeszcze dwójkę dzieci w wieku (...) i (...) lat – synów M. i A. , na których nie płaci alimentów. Dzieci cierpią na dystrofię mięśniową.

Powód – pozwany wzajemny utrzymuje się ze świadczeń z pomocy społecznej w wysokości 604 zł. Jest zarejestrowany jako osoba bezrobotna. Ma problemy z kręgosłupem i nogami, nie posiada orzeczenia o niepełnosprawności. Nie reguluje zobowiązań alimentacyjnych na rzecz córki i nie utrzymuje kontaktów z małoletnią.

Małoletnia A. G. (1) ma obecnie (...) lat i od roku szkolnego 2016/2017 uczęszcza do (...) klasy (...) oraz do (...) klasy (...) Szkoły (...). Pozwana - powódka wzajemna chce kontynuować naukę w liceum (...) oraz w szkole(...). Małoletnia gra na klarncie. Instrument ma wypożyczony ze szkoły.

Przedstawicielka ustawowa małoletniej aktualnie pracuje jako (...)w dwóch szkołach w niepełnym wymiarze na umowy na czas określony. Otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 700 zł miesięcznie. Pracuje ponadto dorywczo na umowy zlecenia. Korzysta z pomocy społecznej – otrzymuje zasiłek rodzinny w wysokości 112 zł oraz z funduszu alimentacyjnego alimenty 300 zł miesięcznie należne od powoda – pozwanego wzajemnego. Pozwana- powódka wzajemna mieszka wraz z matką, i babcią ale prowadzą oddzielne gospodarstwa domowe. A. S. robi wszystkie opłaty poza telewizją, którą opłaca jej matka. Czynnosc za mieszkanie wynosi 380 zł, gaz co dwa miesiące 60 zł, prąd co dwa miesiące 150 zł, telewizja kablowa i Internet -69 zł, telefony 50 zł.

Wyrokiem z dnia 22 grudnia 2016 r Sąd Rejonowy w Olsztynie podwyższył alimenty należne od powoda- pozwanego wzajemnego na rzecz pozwanej- powódki wzajemnej z kwoty po 300 zł do kwoty po 400 zł miesięcznie poczynając od 01 grudnia 2016r. Sąd oddalił powództwo Z. G. i powództwo wzajemne w pozostałej części. Orzekł o nieobciążaniu stron kosztami sądowymi i wzajemnie zniósł pomiędzy stronami koszty procesu.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo o podwyższenie alimentów zasługiwało na uwzględnienie w części.

Stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie dokumentów złożonych w toku sprawy przez strony postępowania. Wiarygodność powyższych dowodów nie była kwestionowana przez strony, dlatego Sąd dał im wiarę. Nadto Sąd Rejonowy oparł się na twierdzeniach powoda oraz przedstawicielki ustawowej małoletniej pozwanej. Twierdzeniom tym dał wiarę w zakresie w jakim korespondowały ze sobą.

Sąd Rejonowy podniósł, że rodzice są obowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba, że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania (art. 133 kro). Powszechny jest pogląd, że obowiązek alimentacyjny rodziców względem małoletniego dziecka spoczywa na obojgu rodzicach, chyba, że któreś z nich nie ma możliwości wypełniania tego obowiązku.

Jak zaś stanowi art. 138 kro, w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmiany te dotyczyć mogą zakresu potrzeb uprawnionego i możliwości zobowiązanego.

Z powyższego wynika zatem, że rozstrzygnięcie o żądaniu opartym na art. 138 kro wymaga porównania stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się ostatniego wyroku zasądzającego alimenty, ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich zmniejszeniu lub zwiększeniu. Zmiana orzeczenia dopuszczalna jest tylko w razie zmiany stosunków powstałych po wydaniu prawomocnego wyroku.

W ocenie Sądu Rejonowego od ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów na rzecz A. G. (1) usprawiedliwione potrzeby małoletniej uległy zasadniczej zmianie. Od ostatniej sprawy alimentacyjnej, która odbyła się w 2004 roku minęło 12 lat. Równocześnie, w ocenie Sądu Rejonowego , powód ma możliwość partycypowania w kosztach utrzymania córki w większym niż dotychczas zakresie. Uzasadnionym jest twierdzenie, że wysokość świadczeń alimentacyjnych, jako udziału powoda w kosztach utrzymania dziecka, była do tej pory niewystarczająca na pokrycie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej.

Poza sporem pozostaje fakt, że matka pozwanej przez te wszystkie lata miała znacznie większy wkład w utrzymanie córki, dokłada bowiem osobistych starań by ją wychować, utrzymać, zapewnić jej warunki mieszkaniowe i wyżywienie, a przy tym spełniać oczekiwania dorastającej nastolatki. Powód nie utrzymuje z nią kontaktu, nie interesuje się jej zdrowiem, edukacją ani nie ma wiedzy na temat jej zainteresowań oraz potrzeb. Alimentów nie płaci, wypłacane są z funduszu alimentacyjnego. Przez dwanaście lat pozwana- powódka wzajemna ani razu nie wystąpiła o ich podwyższenie.

Powód pozwany wzajemny jest (...), przez lata wykonywał wolny zawód. W czasie orzekania o dotychczasowym obowiązku alimentacyjnym był zarejestrowany jako osoba bezrobotna. Zdarzało się, że przyjmował zlecenia i grał na koncertach. Stałe utrzymywał się z pomocy społecznej. Miał zadłużenie z tytułu opłat.

Obecnie jego sytuacja jest niemalże identyczna jak w 2004 r. Sąd Rejonowy uznał, że przez 12 lat powód nie zrobił praktycznie nic, żeby poprawić swoją sytuację materialno-bytową. Mimo osiągnięcia wieku emerytalnego powód nie ma prawa do emerytury z uwagi na nieprzepracowanie wymaganej liczby lat.

Sąd Rejonowy wskazał, że w toku postępowania powód podnosił, że nie może podjąć pracy, ponieważ ma chore dzieci. Z materiału dowodowego wynika jednak, że powód nie mieszka z małoletnimi, nie płaci na synów alimentów a tym bardziej nie sprawuje nad nimi całodziennej opieki. Sądu Rejonowy powziął również wątpliwości co do stanu zdrowia powoda. Z. G. wskazywał, że cierpi na liczne schorzenia, które uniemożliwiają mu podjęcie zatrudnienia. Na potwierdzenie przedłożył jednak jedynie zaświadczenia z gabinetu fizjoterapii, o konieczności poddania się zabiegom. Powód nie wykazał, by jego stan zdrowia był przeszkodą w podjęciu zatrudnienia. Nie przedłożył Sądowi orzeczenia o niezdolności do pracy. Dodatkowo powoływał się na okoliczność, że przez 12 lat nie znalazł odpowiedniego zatrudnienia, gdyż nie ma ofert pracy dla osób z kwalifikacjami muzycznymi. Powód nie wykazał by w tym czasie podejmował próby znalezienia zatrudnienia w innej specjalności. Nie był zainteresowany również przekwalifikowaniem się.

Sąd Rejonowy podniósł, że na powodzie ciąży obowiązek alimentacyjny wobec córki i w okolicznościach niniejszej sprawy brak jakichkolwiek postaw, by uznać, że w całości koszty utrzymania dziecka ma ponosić jego matka. Powód zobowiązany jest podjąć wszelkie możliwe starania, by zapewnić swoim dzieciom byt.

W 2004 roku A. G. (1) miała zaledwie (...) lata i uczęszczała do przedszkola. Obecnie ma (...) lat i jest uczennicą ostatniej klasy gimnazjum. Zamierza kształcić się w dalszym ciągu. Ma swoje zainteresowania. Jest uzdolniona muzycznie. Uczęszcza do (...) Szkoły (...) Gra na wypożyczonym instrumencie, gdyż matki nie stać na zakup nowego. Niewątpliwie w ciągu tych 12 lat jej usprawiedliwione potrzeby wzrosły. Koszty utrzymania małoletniej wzrosły także z innych względów. Wraz z dorastaniem dziecka zakres jego potrzeb zmienia się, znacząco się rozszerzając. O ile bowiem w przypadku młodszych dzieci potrzeby dziecka co do zasady ograniczają się do zagadnień związanych bezpośrednio z wyżywieniem, ubraniem, zapewnieniem opieki lekarskiej i prostych rozrywek oraz zabawek, to dorastające dziecko wymaga zaspokojenia rodzających się potrzeb intelektualnych, sportowych czy artystycznych.

W ocenie Sądu Rejonowego fakt ten niewątpliwie miał znaczenie przy ustalaniu zmiany zakresu potrzeb małoletniej w stosunku do poprzedniego orzeczenia. Wzrosły wydatki związane z jej kształceniem oraz rozwojem osobistym.

Sąd Rejonowy podniósł, że zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczają nie tylko potrzeby dziecka, lecz także zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego. Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego do alimentacji nie można bowiem rozpatrywać w oderwaniu od sytuacji majątkowej zobowiązanego z tego tytułu. W praktyce obie te przesłanki pozostają we wzajemnej zależności i rzutują w równym stopniu na określeniu przez Sąd zakresu obowiązku alimentacyjnego.

Powód nadal posiada możliwości zarobkowe, choć zapewne ograniczone wiekiem. Niemniej jednak nie wykazał on, by nie mógł wykonywać prac, choćby zleconych, by poprawić swoją sytuację materialną. Nadal pozostaje bez pracy, korzysta z pomocy społecznej i ma zadłużenie z tytułu nieregulowania opłat. Zdaniem Sądu Rejonowego powód powinien poczynić starania, by poprawić swoją sytuację. Niezrozumiałe jest z jakich przyczyn przez 12 lat nie może on znaleźć zatrudnienia.

Sąd Rejonowy wskazał, że istotną kwestią jest także fakt, że matka małoletniej ponosi bieżące trudy i koszty wychowania pozwanej. To ona dokłada bowiem osobistych starań do zapewnienia jej dogodnych warunków rozwoju, dba o stan jej zdrowia i możliwość rozwijania jej zainteresowań. Fakt ten również uwzględnia się przy ustalaniu wysokości świadczeń alimentacyjnych.

Przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego przewidują także formę wykonania obowiązku alimentacyjnego, w całości lub w części, w postaci osobistych starań o utrzymanie i wychowanie dziecka (art. 135 § 2 kro).

W przedmiotowej sprawie ciąży na powodzie obowiązek alimentacyjny realizowany winien być w formie pieniężnej. Niemniej jednak w ocenie Sądu Rejonowego dotychczasowa wysokość alimentów nie wystarcza na pokrycie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej pozwanej – powódki wzajemnej. Powód – pozwany wzajemny pismem z dnia 3 października 2016 r. zmodyfikował powództwo i wniósł o uchylenie obowiązku alimentacyjnego wobec małoletniej, ewentualnie na wypadek nieuwzględnienia wniosku, wniósł o zmianę obowiązku alimentacyjnego poprzez zobowiązanie go do comiesięcznych wpłat w kwocie 50 zł na rzecz córki. Kwota zaproponowana przez pozwanego jest nie do zaakceptowania w świetle dotychczasowych ustaleń Sądu i z całą pewnością niewystarczająca na pokrycie usprawiedliwionych potrzeb (...)dziewczyny.

Sąd Rejonowy nie podzielił żądań powoda- pozwanego wzajemnego. Uznał, że okoliczności przedstawione przez niego nie uzasadniają uchylenia jego obowiązku alimentacyjnego ani też obniżenia alimentów do kwoty 50 zł miesięcznie, a wręcz przeciwnie, mając na uwadze całokształt zgromadzonego materiału dowodowego oraz stanowiska stron, Sąd Rejonowy orzekł o podwyższeniu świadczenia alimentacyjnego od powoda –pozwanego wzajemnego na rzecz pozwanej – powódki wzajemnej do kwoty po 400 zł miesięcznie.

Zdaniem Sądu Rejonowego podwyższona przez Sąd kwota alimentów o 100 zł nie wpłynie w sposób znaczący na budżet powoda- pozwanego wzajemnego , a jednocześnie pozwoli na pełniejsze zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej pozwanej-powódki wzajemnej. Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że pozwany jest w stanie realizować zobowiązanie alimentacyjne w wyższym wymiarze, tj. 400 zł miesięcznie. Jednocześnie zdaniem Sądu kwota dochodzona pozwem wzajemnym, tj. 500 zł miesięcznie byłaby zbyt wysoka i niewspółmierna do możliwości finansowych pozwanego.

Zważywszy na wiek powódki i jej aktualne potrzeby, kwotę po 400 zł na rzecz małoletniej Sąd Rejonowy uznał za adekwatną, zarówno w stosunku do usprawiedliwionych potrzeb osoby uprawnionej, jak i do możliwości zarobkowych powoda- pozwanego wzajemnego . Konsekwencją tego było oddalenie powództwa Z. G..

W pozostałym zakresie, uznając żądanie strony pozwanej- powódki wzajemnej za zbyt wygórowane, Sąd Rejonowy powództwo oddalił, tj. ponad kwotę 400 złotych miesięcznie. Sąd podniósł należne alimenty od dnia 1 grudnia 2016 roku, tj. od początku miesiąca, w którym zapadło zaskarżone orzeczenie.

Na podstawie art. 113 § 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd Rejonowy nie obciążył stron kosztami sądowymi, zaś o wzajemnym zniesieniu kosztów procesu między stronami orzekł na podstawie art. 100 kpc.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód – pozwany wzajemny. Zaskarżył punkt I wyroku, którym zostały podwyższone od niego alimenty na rzecz małoletniej pozwanej – powódki wzajemnej , oraz punkt II wyroku , w którym jego powództwo o uchylenie lub obniżenie obowiązku alimentacyjnego zostało oddalone.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego . Ponadto błędne ustalenia faktyczne odnośnie sytuacji materialnej powoda i jego możliwości zarobkowych , brak uprawdopodobnienia przez matkę małoletniej rzeczywistych kosztów utrzymania małoletniej. Zarzucił ponadto Sądowi I-szej instancji nierozpoznanie jego wniosków dowodowych i wadliwe zastosowanie art. 138 kr i op.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa wzajemnego w całości i uchylenie obowiązku alimentacyjnego powoda- pozwanego wzajemnego względem pozwanej , względnie o zmianę tego obowiązku przez obniżenie alimentów do kwoty po 50 zł miesięcznie. Alternatywnie wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I-szej instancji.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, że Sąd Rejonowy ustalił stan faktyczny w sposób wybiórczy, co spowodowało nieprawidłowe ustalenie stanu faktycznego. Podniósł, że z zawodu jest (...), ale obecnie już nie zarobkuje w ten sposób, czego Sąd nie wziął pod uwagę. Nie utrzymuje kontaktów z małoletnią córką nie z własnego wyboru, a z powodu decyzji jej matki.

Skarżący podniósł, że koszty utrzymania małoletniej Sąd ustalił na podstawie dowodu z przesłuchania stron, podczas gdy jest to jedynie dowód pomocniczy. Sąd bezzasadnie nie przeprowadził dowodów zgłoszonych przez powoda nie wydając stosownego postanowienia. Podkreślił, że jego obecna działalność muzyczna ma jedynie charakter incydentalny i wolontariacki.

Skarżący wskazał ponadto, że pomimo podejmowanych prób przez kilka lat nie mógł podjąć pracy, co było okolicznością niezależną od jego woli. W tym okresie pogorszył się stan jego zdrowia, a przez osiągnięcie wieku emerytalnego stał się osobą nieatrakcyjną na rynku pracy. Obecnie wyraził gotowość alimentowania córki poprzez pomoc rzeczową – załatwienie jej instrumentu muzycznego, czy pomoc w edukacji muzycznej, ale uwadze Sądu to uszło.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zarzuty powoda-pozwanego wzajemnego sformułowane przeciwko rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego należało uznać za nietrafne, a tym samym nieskuteczne.

Zgodzić się należy z ustaleniami Sądu dotyczącymi sytuacji materialnej i osobistej stron. Należy też podzielić wnioski z ustaleń tych wyprowadzone. Wysokość dotychczasowych alimentów, do jakich uiszczenia na rzecz pozwanej-powódki wzajemnej został zobowiązany powód- pozwany wzajemny ustalona została w 2004r., kiedy pozwana – powódka wzajemna miała (...) lata. Była małym dzieckiem uczęszczającym do przedszkola. Możliwości zarobkowe powoda- pozwanego wzajemnego analizowane były przez pryzmat przesłanek z art. 135§1 k.r.o. Aktualnie trudno w zgromadzonym materiale dowodowym dostrzec elementy wskazujące, że możliwości zarobkowe powoda- pozwanego wzajemnego od 2004r. uległy minimalizacji. Powód- pozwany wzajemny, w ocenie Sądu odwoławczego, takich nie przedstawił. Z treści pozwu, a następnie z jego zeznań wynika, że u podstaw żądania uchylenie obowiązku alimentacyjnego, a następnie obniżenia zasądzonych alimentów leży ograniczenie możliwości zarobkowych i majątkowych powoda- pozwanego wzajemnego, a także brak kontaktu z córką i brak wiedzy powoda- pozwanego wzajemnego w zakresie jej kondycji finansowej. Z przeprowadzonych dowodów natomiast nie wynika, by powód- pozwany wzajemny z przyczyn obiektywnych miał obniżone możliwości zarobkowania w stosunku do tych z 2003-2004r, kiedy to toczyła się poprzednia sprawa o alimenty. Powód – pozwany wzajemny był i jest bezrobotny, pracował i pracuje okazjonalnie, utrzymywał i utrzymuje się ze świadczeń z pomocy społecznej.

Potrzeby pozwanej- powódki wzajemnej natomiast niewątpliwie uległy zmianie, jednakże nie w kierunku uzasadniającym obniżenie świadczeń alimentacyjnych pochodzących od ojca. Pozwana- powódka wzajemna jest (...)dziewczynką, kończąca (...). Ta okoliczność determinuje wnioski o charakterze i zakresie alimentów.

Zarzut apelacji wadliwej oceny zeznań przedstawicielki ustawowej małoletniej pozwanej- powódki wzajemnej przez Sąd Rejonowy jest niewłaściwy. Nie sposób podzielić stanowisko skarżącego, że świadek nie uprawdopodobniła rzeczywistych kosztów utrzymania córki. W myśl treści art. 228 §1 kpc fakty powszechnie znane nie wymagają dowodu. Powszechnie znanym faktem jest konieczność wyżywienia, ubrania, wyposażenia do szkoły, zapewnienia środków higienicznych czy opłacenia mieszkania małoletniemu dziecku. Wskazane przez matkę pozwanej – powódki wzajemnej niezbędne wydatki na utrzymanie mieszkania były tak przeciętne, że nie budziły wątpliwości Sądu Rejonowego i nie budzą wątpliwości Sądu II instancji. Nie wymagały zatem poparcia dokumentami na okoliczność ich wysokości. W zeznaniach A. S. nie są wskazane konkretne kwoty na wyżywienie, ubranie, edukację wydatkowane przez nią na rzecz córki, co nie znaczy, że takie wydatki nie są przez nią ponoszone.

W protokole rozprawy widnieje zaś zapis, że powód – pozwany wzajemny nie kwestionuje okoliczności podanych przez stronę pozwaną.

Sam fakt podnoszony przez powoda- pozwanego wzajemnego, że nie pracuje on, nie ma pierwszoplanowego znaczenia w ustalaniu wysokości obowiązku alimentacyjnego. Brak zatrudnienia powoda, który w ocenie Sądu, nie wykorzystuje swoich możliwości zarobkowania w sposób nieuzasadniony, nie może skutkować pozbawieniem jego małoletniej córki środków do życia. Ten element nie stanowi podstawy do ograniczania obowiązku alimentacyjnego na utrzymanie dziecka, które nie jest w stanie z przyczyn obiektywnych utrzymać się samodzielnie. Wysokość alimentów bowiem uzależniona jest od możliwości zarobkowych strony zobowiązanej, a nie od faktycznie przez nią dochodu. Możliwości zarobkowe natomiast analizować należy przez pryzmat wieku, stanu zdrowia, wykształcenia i doświadczenia zarówno życiowego, jak i zawodowego. Elementy te zatem prowadzą do jednoznacznego wniosku, że powód- pozwany wzajemny ma możliwości zarobkowe. Jeśli powód – pozwany wzajemny nie znajduje zatrudnienia w wyuczonym zawodzie, co podnosi w apelacji, to nic nie stoi na przeszkodzie, by podjął każdą inną pracę. Powód – pozwany wzajemny nie przedłożył Sądowi decyzji lekarza orzecznika o całkowitej niezdolności do pracy, ani nawet o częściowej niezdolności do pracy.

Czas jaki upłynął od momentu ustalenia alimentów należnych od powoda- pozwanego wzajemnego na rzecz pozwanej- powódki wzajemnej w sposób naturalny ograniczył ich wartość nabywczą, co dodatkowo wzmacnia wnioski o niezasadności obniżania kwot należnych pozwanej od ojca na utrzymanie. Pozwana- powódka wzajemna praktycznie jest na utrzymaniu matki. Korzysta z jej pomocy także w codziennym funkcjonowaniu, zatem alimenty kwestionowane w niniejszym postępowaniu przez powoda- pozwanego wzajemnego zabezpieczają tylko częściowo potrzeby pozwanej- powódki wzajemnej. Znaczącym i wymagającym podkreślenia jest fakt całkowitej bierności powoda- pozwanego wzajemnego w kontaktowaniu się z małoletnią córką. W momencie gdy córka ma (...) lat, zupełnie bez znaczenia są decyzje matki co do kontaktów sprzed kilkunastu lat, jeśli takie legły u podstaw braku kontaktów. Przy obecnym stanie techniki i mnogości możliwości utrzymywania kontaktów przy wykorzystaniu istniejących środków komunikacji, to tylko od aktywności powoda – pozwanego wzajemnego zależy, czy ten kontakt będzie utrzymywany.

Sąd II instancji oddalił wnioski dowodowe skarżącego jako nieprzydatne do stwierdzenia wskazanych okoliczności, gdyż zadaniem Sądu nie było ustalenie, czy powód ma możliwość zatrudnienia jako (...).

W ocenie Sądu Okręgowego zatem zgromadzony materiał dowodowy uzasadniał oddalenie powództwa zarówno w zakresie uchylecia obowiązku alimentacyjnego jak i w zakresie obniżenia alimentów i jednocześnie częściowe uwzględnienie powództwa wzajemnego i nieznaczne podwyższenie alimentów zasądzonych 12 lat temu, co uczynił Sąd Rejonowy zaskarżonym wyrokiem.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o przepis art. 385 kpc Sąd apelację powoda – pozwanego wzajemnego oddalił jako nieuzasadnioną.